

FR. PALNAK:

Čveteronožci v našem gozdu.

V.

rečen slučaj nam preskrbi še na poti domov prijetno družbo starega lovca Luke, ki je pohajal po gozdu s puško, če ne bi morda lahko upihnil kateri živali luči življenja. V ustih mu tiči pipa, izpod osivelih košatih obrvi pa nas dobrodušno gledajo njegove sive oči. Vesel je, če naleti v gozdu na človeka, o katerem ve, da z njim vred ljubi gozd in njegove prebivalce.

»No, ali ste videli kaj dlake?« nas ogovori.

»Dlaka« so mu večji čveteronožci.

»Smo, smo!« mu odvrčamo. »Jazbec nam je preletel pot, lisica nas je srečala, veverico smo videli, kako je bežala pred zlatico, zdaj nazadnje smo pa še srne prepodili.«

»Imeli ste večjo srečo kakor jaz,« prikima Luka. »Menda ste hodili pred menoj ter ste mi sproti vse odganjali. — No, nič ne škoduje. Saj nisem šel v gozd toliko zato, da bi streljal; pogledat sem šel tako-le malo okrog, če ne dela zverjad preveč škode.«

»In ste kaj našli?«

»Ravno srne bo treba pregnati od te planice, ker je preblizu novim smrekovim nasadom; kakor da bi ne imele jesti prav nič drugega, tako so se spravile nad te mladike.«

»Škoda jih bo teh ljubkih živali, če jih prepodite odtu, kjer so vendar še tako blizu, da jih človek lahko vsaj časih vidi.«

»Mislite, da je meni kot lovcu to ljubo? Ampak jaz sem tudi gozdar in zaradi ene lepote ne smem opustiti druge koristi. Kako mi je bilo pred leti žal, da smo morali zatreti jelene v gornjem velikem gozdu na Planini, ki ga gotovo poznate. Pa smo jih morali, drugače bi nam uničili pol gozda.«

»Kaj je jelen tako škodljiv?«

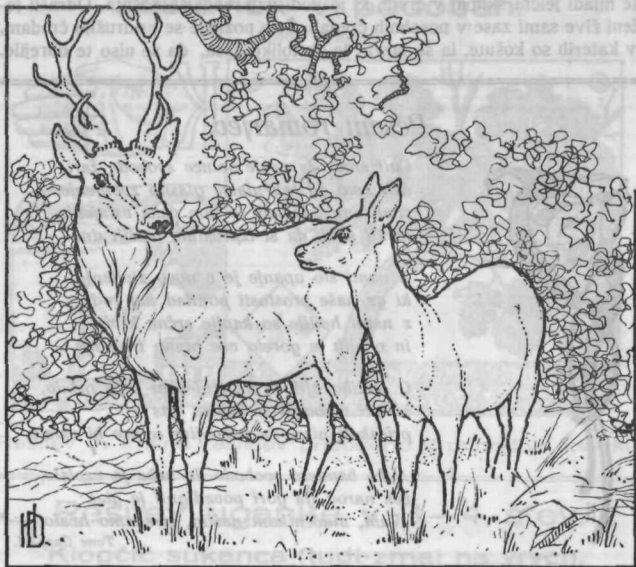
»Tako, da si ga privoščijo in ga redé v svojih gozdih lahko le bogataši, ki jim je manj za gozd kakor za zabavo na jelenjem lovu. Vzlic temu, da ima jelen v gozdu dovolj hrane, se spravi nad drevje, zasadi v skorjo in les svoje sprednje zobe, ki jih ima le v spodnji čeljusti, ter odčesne tako od drevesa cele kose. Kjer je jelen ranil drevo, pa začne les gniti, kar je velika škoda v gozdu,« razlaga lovec.

»Luka, ali ste vi hodili kdaj nad jelene?« vprašamo lovca, ker bi radi tudi o tem kaj zvedeli.

»O, če sem hodil! V svojih mlajših letih dostikrat in reči moram, da ga ni kmalu lepšega lova, kakor je ta,« odgovori mož.

Ker poznamo starega Luko, da ni skop s povestmi, kadar se snide s človekom, ki mu privošči dobro besedo, ga kar poprosimo, naj nam pove, kako je bilo na takih lovih. Luka je bil res tudi kar pri volji, in zložimo se v gozdni senci na mehki mah, Luka pa iztrka svojo pipo, jo nabaše iznova ter užge v njej tobak, potem pa pripoveduje:

— Mislite si tako-le lep jesenski dan, hladan in brez vetra. Naprtili ste si svoj obsežen nahrbtnik, ki ste vanj zbasali hrane za nekaj dni, ter greste v obsežen gozd in tu goringor. Spodaj pod gozdom sta se še srečala s srečnim vinogradnikom pred njegovo zidanico in pokusiti ste morali »novino«, ki jo je spravil in ki je taka, »da bi se kar samo pilo,« kakor vam zatrjuje. Lovcu pa ni danes ne do zidanice, ne do novega mošta; še boji se, da bi se mu pridružil veseli gospodar. Saj gre nad jelene in tu je

treba opreznosti, ne pa šuma in glasnega razgovora, kakor bi ga razvezala sladka novina.

Žene ga gor k lovski hišici, kjer pusti svoj nahrbtnik ter si nápravi ogenj, da se pozneje ob njem pogreje. Tu med štirimi stenami poizkusi še na veliko školjko, če zna še oponašati jelenovo rukanje.

Vse gre dobro. Lovec vzame s seboj le puško in školjko ter se nápravi na prostor, kjer ve, da se je pridružil star jelen tudi lani kakim desetim košutam, kakor pravimo jelenjim samicam. Navadno žive košute in le mladi jeleni skupaj v čredi, ki jo vodi najkrepkejša košuta. Odrasli jeleni žive sami zase v posebnih čredah. Šele pozneje se pridružijo čredam, v katerih so košute, in še takrat le za toliko časa, da se niso te obrežile.

Pesem romarjev.

*Čuli smo, da nekje solnce svobode žari,
čuli smo od tam daleč glasno zvonjenje,
znali smo, da nas le tam čaka vstajenje,
in šli smo, da si izprosimo lepših dni.*

*Z nami šlo upanje je v novo življenje,
ki ga naše prostosti pomlad naj rodi,
z nami hodile so kaplje srčne krvi,
in v njih je gorelo vse hipno trpljenje . . .*

*O, koliko njih je na trnjevem potu ostalo,
ki bili najboljši so izmed nas —
pričakali niso, da novo jim solnce bi vstalo.*

*A ko bandero svobode do neba je vzplalo,
ves narod tja góri povzdignil je glas:
„Vam, mučenikom našim, izrekamo hvalo! —“*

Tone Gaspari.

